

خبرنامه هفتگی

مدیریت تعارض منافع

شماره نود و نهم - ۲۲ تا ۲۸ خرداد ۱۴۰۱

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی
۲۹ خرداد ۱۴۰۱

۹۹

بنام خداوند جان و آفریننده

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

شماره نود و نهم - ۲۲ تا ۲۸ خرداد ۱۴۰۱

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۹۹

مرکز توانمندی سازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۲۹ خرداد ۱۴۰۱

فهرست مطالب

- درآمد: گفتگوی اجتماعی برای معضل تعارض منافع بالقوه در اصناف ۳
- مشروح اخبار، گزارش‌ها و تحلیل‌های هفته ۷
- ☞ نحوه مدیریت تعارض منافع در معاونت حقوقی ریاست جمهوری بررسی شد ۷
- ☞ مخالفت عده‌ای اندک با نسخه‌نویسی الکترونیک به دلیل تعارض منافع است ۷
- ☞ افزایش ظرفیت دندان پزشکی: دندان لق تعارض منافع را خواهیم کشید! ۸
- ☞ قطعه ساز و خودروساز دچار تعارض منافع هستند ۸
- ☞ برگزاری اولین کارگروه تعارض منافع در شهرستان ملارد ۹
- ☞ اولویت‌های کمیسیون اجتماعی در سال سوم: قانون مدیریت تعارض منافع ۹
- ☞ مشکل معطل ماندن امر نظارت در دولت، تعارض منافع است ۹
- ☞ تعارض منافع در صدر چالش‌های رگولاتوری حوزه سلامت ۱۰
- ☞ مدیریت تعارض منافع در نظام مالیاتی با قانون پایانه‌های فروشگاهی ۱۰
- ☞ تعارض منافع شهرداری آبادان نباید در شهرهای دیگر تکرار شود ۱۱
- ☞ اصل پیشگیری از تعارض منافع مدیران، مبنای فعالیت گروه توسعه ملی ۱۱
- ☞ برخی مدیران در لایه سیاست‌گذاری دچار تعارض منافع هستند ۱۱
- ☞ عدم نظارت کافی شهرداری در ساخت‌وسازها ناشی از تعارض منافع است ۱۲
- ☞ به جای تصمیم به نفع مردم، به نفع عده‌ای خاص تصمیم‌گیری شده است ۱۲
- ☞ واکنش رییس کل نظام پزشکی به افزایش ظرفیت دانشجوی پزشکی ۱۳
- ☞ طراحان غیرمطلع شعار عوام‌فریبانه تضاد منافع را کنار بگذارند ۱۴
- ☞ سیاست‌گذاری اقتصادی در ذات خود دارای تضاد منافع ذی‌نفعان است ۱۴
- تحلیل فضای مجازی: تعارض منافع و مداخله قوا در امور یکدیگر ۱۵

درآمد: گفتگوی اجتماعی برای معضل تعارض منافع بالقوه در اصناف چرا «پذیرش» یک راه حل از سوی ذینفعان برای عملی شدن آن مهم است؟

در سالیان اخیر به طور مکرر، مسئله تعارض منافع اصناف و گروه‌های حرفه‌ای به عنوان یکی از علل بروز ناکارآمدی و نارضایتی در استفاده از نیروی انسانی متخصص کشور به سبب انحصار اصناف موضوع بحث بوده است. در همین خبرنامه نیز این موضوع در موارد متعدد مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

در هفته اخیر بحث افزایش ظرفیت دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی بار دیگر به بروز مناقشه در این زمینه حول صنف پزشکان انجامید. از یک سو در برخی اندیشکده‌ها و به تبع آن در مجلس و شورای عالی انقلاب فرهنگی، بحث تعارض منافع پزشکان به عنوان مانع افزایش ظرفیت پزشکان پیگیرانه دنبال شده است. از طرف دیگر مهم‌ترین تشکل پزشکان کشور یعنی سازمان نظام پزشکی در ماه‌های اخیر نسبت به این مسئله واکنش نشان داده است؛ از جمله در روزهای اخیر رئیس سازمان نظام پزشکی در جلسه‌ای مطبوعاتی به طور مشروح به این موضوع پرداخته است.

دو سوی استدلال در این زمینه مطرح می‌شود: موافقان افزایش ظرفیت دانشجویان پزشکی معتقدند که سازمان نظام پزشکی و به طور کلی پزشکانی که در سیاستگذاری در این زمینه دخیل هستند (پزشکان نماینده مجلس که عضو کمیسیون بهداشت و درمان هستند؛ پزشکانی که جزو مدیران اجرایی وزارت بهداشت و درمان هستند؛ پزشکانی که عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی هستند و ...) نمی‌توانند از منافع صنف خود مبنی بر محدود نگاه داشتن بازار کار پزشکی به طور کامل منفک شوند؛ لذا تمایل خواسته و ناخواسته به سمت انحصار در بازار دارند. به علاوه، کشور ایران با کمبود سرانه پزشکی مواجه است و با توجه به حرکت جمعیت به سمت سالمندی، نیاز به پزشکان به شکل روزافزونی حس می‌شود و در این زمینه باید از الان برنامه‌ریزی و اقدام کرد.

در مقابل، پزشکان معتقدند مسئله جان انسان‌ها با طرح‌های شتابزده و غیرکارشناسی در معرض خطر قرار می‌گیرد و چون کیفیت آموزش پزشکی به طور مستقیم با تخصص فارغ‌التحصیلان پزشکی و در نتیجه جان مردم ارتباط دارد، نباید در این زمینه شتاب کرد. به علاوه، این استدلال مطرح می‌شود که اصولاً استفاده از نظر و مشارکت اصناف به سبب شناخت دقیق میدانی و آشنایی و توان اقناع صنف، اصل رایج در مورد تمام اصناف و گروه‌های حرفه‌ای است و این امر اجتناب‌ناپذیر است. سیاستگذاران برای درک دقیق مسائل و تصمیم‌گیری باید از نظرات مشورتی زعمای یک صنف و مشارکت بدنه صنف استفاده کنند، وگرنه به وادی سیاستگذاری غیرواقع‌بینانه و غیرعملی می‌افتند.

همانطور که ملاحظه می‌شود هر دو طرف قضیه استدلال‌هایی دارند که قابل تامل است. از طرفی اگر بنا بر استفاده از ظرفیت و مشارکت اصناف در امور حکمرانی باشد، باید تمهیدی برای پیشگیری از تعارض منافع این اصناف اندیشید

و از طرف دیگر، نمی‌توان از توانمندی کارشناسی، شناخت میدانی و شبکه روابط صنفی تشکل‌ها و اصناف در میان اعضای خود غافل شد و درصدد حذف یا بی‌خاصیت کردن آن برآمد.

با این وصف راه‌حل چیست؟ اگر رویکرد نزاع و گسست مبنای کار باشد، سیاستگذاران در مجلس و شورای عالی انقلاب فرهنگی و ... مسیر خود را می‌روند و طرح و مصوبه‌ای را تهیه و الزام می‌کنند که نه زمینه پذیرش و نه امکان اجرایی شدن دارد و در نهایت به فرض وجود منافع تامین‌نشده گروه‌های ذینفع، همان گروه‌ها طرح را به زمین می‌زنند. در مقابل، صنف و گروه‌های حرفه‌ای نیز به مشروعیت‌زدایی از تصمیمات نهادهای تصمیم‌گیر به سبب عدم کارشناسی و نسنجیده بودن پرداخته و در عمل با این تصمیم همراهی نمی‌کند. نتیجه، وضعیت انسداد و کژکارکردی است؛ اتفاقی که در بسیاری از ساحت‌های اداری-اجتماعی ایران رخ داده و منجر به پیدایش نوعی «از خودبیگانگی سیاستی» می‌شود؛ یعنی تدوین سیاست‌هایی که متاثرین از آن سیاست‌ها نقشی در پیدایش آن‌ها نداشته‌اند، یا منافع آن‌ها در نتیجه این سیاست‌ها تامین نمی‌شود و صرفاً باید به عنوان عامل بی‌اختیار به اجرای آن‌ها پردازند و در نتیجه به شکل فزاینده‌ای احساس از خود بیگانگی از آن سیاست‌ها در افراد ذینفع و ذیحق پدید می‌آید. این گسست و از خودبیگانگی تبعات نامطلوبی برای نظام اجتماعی کشور دارد؛ شکاف‌ها را تشدید و تعمیق کرده و دیواری از بی‌اعتمادی میان متخصصان، کارشناسان و اصناف از یک طرف و حاکمیت و نهادهای سیاستگذار پدید می‌آورد و هماهنگی منافع را به تضاد مداوم منافع بین گروهی تبدیل می‌کند.

یکی از اصول محوری «انطباق تکرارشونده مسئله‌محور» (PDIA) در توانمندسازی حکومت و اصلاح اداری، انتخاب و تدوین راه‌حل‌هایی برآمده از مسئله‌شناسی عمیق و سپس محک زدن آن راه‌حل‌ها با سه عنصر محوری است:

- اختیار^۱ که به پشتیبانی موردنیاز برای اجرای اصلاحات یا تغییر سیاست یا به قابلیت‌سازی حکومت اشاره دارد. چنین اختیاری می‌تواند سیاسی، حقوقی، سازمانی یا شخصی باشد.
- پذیرش^۲ ناظر بر این است که کسانی که از اصلاح یا تغییر سیاست متأثر خواهند شد تا چه حد ضرورت تغییر و دلالت‌های آن تغییر را می‌پذیرند. نکته مهم اینست که تشخیص دهیم میزان پذیرش چقدر است و چه شکاف‌هایی باید پر شود تا تغییر به بار نشیند.
- توانایی^۳ که روی جنبه عملی اصلاح یا تغییر سیاست و نیاز به زمان، پول، مهارت و مانند آن تمرکز می‌کند تا شروع هر نوع مداخله‌ای هموار شود.

با فرض اینکه در فرایند مدیریت تعارض منافع پزشکان یا هر یک از دیگر اصناف، اختیار و توانایی لازم وجود داشته باشد، در صورت ضعف عنصر «پذیرش» در عملی بودن آن راه‌حل باید تردید کرد. اما موضوع را می‌توان یک مرحله عقب‌تر برد و سوال کرد که مسئله اصلی ما چیست؟ پاسخ اولیه این است که تناسبی میان تعداد پزشکان و جمعیت

1 Authority

2 Acceptance

3 Ability

کشور وجود ندارد و مثلاً سرانه پزشکان در ایران از میانگین سرانه پزشکان در جهان پایین‌تر است. در این صورت، قبل از اینکه بلافاصله راه حل را پیدا کرد و بگوییم «پس راه حل در افزایش تعداد دانشجویان پزشکی است»، باید سوال را عمق بخشید و پرسید چرا سرانه پزشکان در ایران کم است؟ به علاوه اینجا باید به «واقعیت‌های اداری موهوم» هم توجه کرد: آیا واقعاً سرانه پزشکان در ایران کم است؟ نسبت تعداد پزشکان به جمعیت در ایران با چه کشورهایی مقایسه شده که به این واقعیت دست یافته‌ایم؟ و ...

با فرض که تمام این مراحل طی شده، انواع راه‌حل‌های موجود به دقت مورد بررسی قرار گرفته، «انحراف‌های مثبت» برای پاسخ به این مسئله در زمینه ایرانی به خوبی شناسایی شود و نتیجه تمام این بررسی‌ها این باشد که راه حل کمبود پزشک در ایران افزایش تعداد دانشجویان پزشکی باشد، این راه حل باید به محک سه معیار «اختیار، توانایی، پذیرش» سنجیده شود. آیا اختیارات لازم برای این منظور را داریم؟ آیا توانایی آموزش دانشجویان پزشکی را داریم؟ آیا زمینه پذیرش این راه حل در جامعه پزشکی وجود دارد؟

ظاهراً در حال حاضر برای افزایش ظرفیت دانشجویان پزشکی فقط عنصر اول تا حدودی متعین است؛ یعنی کسانی که از این ایده دفاع می‌کنند، می‌توانند با همراه کردن مجلس و شورای عالی انقلاب فرهنگی، اختیار لازم برای افزایش ظرفیت دانشجوی پزشکی را کسب کنند؛ اما دو عنصر بعدی با چالش مواجه است.

اما جدا از آموزه‌هایی که رویکرد توانمندسازی حکومت برای فائق آمدن بر مسئله نمونه‌ای مذکور برای ما دارد، به طور کلی باید در نظر داشت که «کسب پذیرش» برخلاف «کسب اختیار» به صورت بالا به پایین و آمرانه یا با لابی و رایزنی مقدور نیست. برای پذیرش باید به راهبرد گفتگوی اجتماعی پایبند بود. مسائل را در عرصه عمومی به گفتگو نهاد و اجازه داد که راهکارهای کارشناسی متعدد در میان طیف وسیع ذینفعان (عموم مردم، خانوارهای درگیر بیماری‌های صعب‌العلاج و دشوار، دانش‌آموزان علاقمند به تحصیل در رشته پزشکی، اساتید دانشگاه حوزه آموزش پزشکی و ده‌ها گروه اجتماعی ذینفع دیگر) مورد بحث و بررسی قرار گیرد. این بحث و بررسی فی‌نفسه پالایش‌کننده راهکارهای خام و غیرعملی و راهکارهایی است که حول منافع صنف و گروه خاصی شکل گرفته باشند. به علاوه این گفتگوی اجتماعی امکان تقویت پایگاه اجتماعی راه حلی را که پذیرش عامه داشته و به خیر جمعی کمک می‌کند، فراهم می‌سازد و معضل «پذیرش» در تحقق و اجرای راه حل مذکور را تخفیف می‌دهد.

کوتاه سخن اینکه بدون اینکه بخواهیم در مناقشه جاری میان طیفی از پزشکان و پزشک-سیاستگذاران با مدافعان افزایش ظرفیت دانشجویان پزشکی، وارد داوری ماهوی شویم، به نظر می‌رسد راهی جز واکاوی عمیق مسئله، تدوین انواع راه‌حل‌های موجود، درانداختن گفتگوی اجتماعی فراگیر در مورد راه حلی که عملی به نظر می‌رسد و در نهایت ایجاد زمینه پذیرش لازم در جامعه و بخش مهم ذینفعان برای عملی کردن آن راه حل وجود ندارد. در این زمینه نمی‌توان مرحله‌سوزی کرد، میانبر زد و درصدد برآمد که کسری «پذیرش» را با افزودن بر «اختیار» (اقتدارگرایی) تامین کرد.

گزیده اخبار، تحلیل‌ها و گزارش‌های هفته گذشته در حوزه تعارض منافع به این شرح است:

کارگروه ویژه بررسی مدیریت تعارض منافع با حضور محمد دهقان معاون حقوقی رئیس‌جمهور، حجت‌الاسلام و المسلمین درویشیان نماینده ویژه رئیس‌جمهور در امر مبارزه با فساد، سردار یزدی رئیس دبیرخانه ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی و برخی از اعضای کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی و کارشناسانی از سازمان اداری و استخدامی کشور، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و معاونت حقوقی کشور برگزار شد.

در جلسه کمیسیون اجتماعی اولویت‌های کاری کمیسیون برای سال سوم کاری مجلس مشخص شد که طرح مدیریت تعارض منافع از اولویت‌هاست.

احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی تصریح کرد: سیاستگذاری اقتصادی در ذات خود دارای تناقض و تضاد منافع ذی‌نفعان است، باین‌وجود خروجی سیاستگذاری‌های کلان کشور باید به نفع اقتصاد ملی باشد.

مصطفی طاهری، نماینده مردم زنجان و طارم در مجلس گفت: در مجلس به جد پیگیر موضوع هستیم که افزایش ظرفیت برای دندانپزشکی هم تا قبل از اعلام نتایج کنکور اتفاق بیافتد و دندان لق تعارض منافع برخی را خواهیم کشید و اجازه انحصار در این حوزه را نمی‌دهیم.

محمد رییس‌زاده، رییس کل سازمان نظام پزشکی کشور ضمن نقد طرح افزایش ظرفیت دانشجویان پزشکی گفت: دائماً از بحث تعارض منافع صحبت می‌کنند، اما در همه صنوف، صنف و بدنه کارشناسی تصمیم‌گیر است؛ چاره‌ای نداریم جز اینکه در هر حوزه‌ای به متخصصین همان حوزه اعتماد کنیم.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی - ۲۹ خرداد ۱۴۰۱

مشروح اخبار، گزارش‌ها و تحلیل‌های هفته

❖ نحوه مدیریت تعارض منافع در معاونت حقوقی ریاست جمهوری بررسی شد ❖

محمد دهقان (معاون حقوقی رئیس جمهور) - ۲۲ خرداد ۱۴۰۱

◀ طرح و لایحه تعارض منافع

کارگروه ویژه بررسی مدیریت تعارض منافع با حضور دکتر محمد دهقان معاون حقوقی رئیس جمهور، حجت الاسلام والمسلمین درویشیان نماینده ویژه رئیس جمهور در امر مبارزه با فساد، سردار یزدی رئیس دبیرخانه ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی و برخی از اعضای کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی و کارشناسانی از سازمان اداری و استخدامی کشور، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و معاونت حقوقی کشور برگزار شد.

معاون حقوقی رئیس جمهور با تاکید بر اینکه یکی از مهمترین راه‌های پیشگیری و مقابله با فساد، مدیریت صحیح موقعیت‌های تعارض منافع در کشور است بر ضرورت تسریع در تصویب این قانون در مجلس تاکید کرد. به گفته دکتر دهقان «لایحه نحوه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارائه خدمات عمومی» توسط هیئت وزیران تصویب و به مجلس شورای اسلامی جهت طی تشریفات قانونی ارسال شده است. همزمان مجلس شورای اسلامی نیز طرحی مشابه با عنوان «طرح مدیریت تعارض منافع» را در کمیسیون اجتماعی خود در دست بررسی دارد. لذا پس از اعلام وصول لایحه، نیاز به ادغام و یکپارچه‌سازی این دو طرح و لایحه وجود داشت تا قانونی کامل به تصویب برسد. دهقان با بیان اینکه بر اساس سند تحول دولت مردمی معاونت حقوقی ریاست جمهوری، نماینده ویژه رئیس جمهور در امر مبارزه با فساد و سازمان اداری و استخدامی کشور متولی مدیریت تعارض منافع در دولت هستند، ابراز امیدواری کرد برگزاری این جلسه به تسریع در تصویب قانون مدیریت تعارض منافع منجر گردد.

در این جلسه نحوه استفاده توأمان از طرح و لایحه مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. همچنین در خصوص کیفیت تشکیل نهاد متولی، مشمولین و الگوهای مطلوب قانون گذاری و تجربه سایر کشورها مباحثی مطرح شد.

🔗 [پایگاه معاونت حقوقی ریاست جمهوری](#)

❖ مخالفت عده‌ای اندک با نسخه نویسی الکترونیک به دلیل تعارض منافع است ❖

حسین محمد صالحی دارانی (عضو کمیسیون امور داخلی مجلس) - ۲۲ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در نظام سلامت و درمان

طرح نظام سلامت الکترونیک که چندین ماه از اجرای مراحل ابتدایی آن گذشته، طرح بسیار خوبی است و مورد استقبال و رضایت بسیاری از پزشکان و داروخانه‌ها قرار گرفته است. در کنار اغلب پزشکانی که از اجرای این طرح راضی هستند، تعداد دیگری از پزشکان هستند که با اجرای این طرح به مخالفت پرداخته‌اند که قطعاً تعارض منافع باعث مخالفت و نارضایتی آنان شده است.

🔗 [خبرگزاری دانشجو](#)

❖ افزایش ظرفیت دندان پزشکی: دندان لقی تعارض منافع را خواهیم کشید! ❖

مصطفی طاهری (نماینده مردم زنجان و طارم در مجلس) - ۲۲ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در نظام سلامت و درمان

بر اساس آمار مرکز همکاری سازمان بهداشت جهانی بیش از ۵۰ درصد از سالمندان کشور دندان ندارند و در سالمندان از ۳۲ دندان ۲۵ دندان پوسیده یا کشیده شده است. این وضعیت در آینده حتی بدتر هم خواهد شد چرا که با پیر شدن جمعیت، نیاز به خدمات دهان و دندان بیشتر خواهد شد. تعداد کم دندانپزشک علاوه بر افزایش قیمت، پیامدهای دیگری چون کاهش کیفیت خدمات و رقابت را هم خواهد داشت.

بر اساس تبصره ۲ مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزارت بهداشت مکلف است طرح افزایش ظرفیت در رشته های دندان پزشکی عمومی و تخصصی را طی مدت ۲ ماه پس از تاریخ ابلاغ، به ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور ارائه نماید. گویا دوستان ما در وزارت بهداشت عزمی برای تحقق افزایش ظرفیت دندانپزشکی ندارد. این قابل قبول نیست که علی‌رغم وجود امکانات به هر علت بخواهیم ظرفیت یک رشته را ثابت نگه داریم. شما هم اکنون اگر به سایت سازمان نظام پزشکی سر بزنید آمار نشان میدهد سرانه تعداد دندانپزشک در زنجان از متوسط سرانهی کشوری هم کمتر است. این موضوع نه تنها مختص به زنجان نیست بلکه برای ۲۷ استان دیگر هم وضعیت مشابه است.

چند وقتی است ما در مجلس به جد پیگیر موضوع هستیم که افزایش ظرفیت برای دندانپزشکی هم تا قبل از اعلام نتایج کنکور اتفاق بیافتد. ما هم در مجلس دندان لقی تعارض منافع برخی را خواهیم کشید و اجازه انحصار در این حوزه را نمی‌دهیم.

[خبرگزاری فارس](#)

❖ قطعه ساز و خودروساز دچار تعارض منافع هستند ❖

محمد وحیدی (نماینده بجنورد در مجلس) - ۲۳ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در حوزه صنعت

پس از ۵۰ سال هنوز در خودروسازی از نقطه آغاز یعنی مونتاژ و واردات قطعات صحبت می‌کنیم، از ۱۷ هزار تلفات سالانه در جاده‌ها صحبت می‌کنیم. آمار دقیق پلیس در این حوزه نشان می‌دهد که ۳۰ درصد تلفات به دلیل نایمن بودن خودروها اتفاق افتاده است! متأسفانه ارتباط قطعه ساز با خودروساز نیز دچار تعارض منافع است، قطعه ساز به این دلیل که از خودروساز طلبکار است، سهامدار خودروسازی شده و کیفیت قطعات نیز کاهش یافته و نتیجه آن واردات قطعات و تولید خودروهای بی کیفیت شده است.

[خبرگزاری ایلنا](#)

❖ برگزاری اولین کارگروه تعارض منافع در شهرستان ملارد ❖

داود خادم (رئیس اداره بهزیستی شهرستان ملارد) - ۲۲ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در حوزه تعاون، کار و رفاه اجتماعی

به منظور بازنگری دستورالعمل‌های موجود و جمع‌بندی نظرات حوزه‌های تخصصی جلسه‌ای با حضور داود خادم رئیس اداره بهزیستی ملارد، الهه عامری مسئول دفتر مدیریت عملکرد و کلیه معاونین و مسئولین برگزار شد. خادم ضمن تاکید بر اهمیت شفافیت در ارائه خدمات گفت: مهمترین مسئله در خدمات رسانی اجتماعی ایجاد اعتماد سازی عمومی است که این مهم با نظارت صحیح و تصحیح دستورالعمل‌های قبلی و نظرسنجی از دست اندرکاران میسر می‌شود.

[استانداری تهران](#)

❖ اولویت‌های کمیسیون اجتماعی در سال سوم: قانون مدیریت تعارض منافع ❖

ولی اسماعیلی (رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس) - ۲۳ خرداد ۱۴۰۱

◀ طرح و لایحه تعارض منافع

در جلسه کمیسیون اجتماعی اولویت‌های کاری کمیسیون برای سال سوم کاری مجلس مشخص شد. در این جلسه مقرر شد تا تصویب و جمع‌بندی طرح‌هایی که کلیات آنها در کمیسیون به تصویب رسیده، در اولویت اول کاری کمیسیون قرار گیرد. بر همین اساس طرح‌های مدیریت تعارض منافع، ساماندهی کارکنان دولت، طرح مربوط به نقل و انتقالات سوابق بین صندوق‌های بیمه‌ای و... در اولویت کاری کمیسیون قرار خواهد داشت.

[مشرق نیوز](#)

❖ مشکل معطل ماندن امر نظارت در دولت، تعارض منافع است ❖

محمد رضا صباغیان بافقی (نماینده مجلس) - ۲۳ خرداد ۱۴۰۱

◀ کلیات تعارض منافع

آقای رئیسی شما در برنامه‌های خود شعار وضعیت بهتر اقتصادی را دادید و با این شعار انتخاب شدید. قیمت ارز، طلا، مواد خوراکی و کالاهای می‌بینیم. با مردم صحبت کنید و زمان مشخص کرده و آینده را برای مردم تشریح کنید تا مردم توجیه شوند. طرح شما خوب است ولی گرگ‌هایی در بین دستگاه‌های دولتی و نظارتی نفوذ کرده اند که در حال دریدن مردم هستند. سلطان‌های شکر، روغن، فولاد، مرغ و... تا اعدام نشوند، مبارزه با فساد، اختلاس و گرانی حرف است. مشکل این نظارت هم تعارض منافع است. تعارض منافع است که پلاسکو و متروپل را خراب می‌کند. تعارض منافع است که جوجه‌ها را برای کشتار به گودال می‌برد. برج‌ها و تراکم‌فروشی همه ناشی از تعارض منافع است و متاسفانه خبری از مبارزه نیست و فقط طرح‌های خوبی هستند.

[روزنامه تجارت](#)

❖ تعارض منافع در صدر چالش‌های رگولاتوری حوزه سلامت ❖

مهدي يوسفزاده (مدیر طرح سلامت الکترونیک شورای فناوری اطلاعات کشور) - ۲۳ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در نظام سلامت و درمان

اگر بخواهیم چالش‌های بخش سلامت دیجیتال را پشت سر بگذاریم و به برآورد خوبی برسیم، نیازمند یک رگولاتور قدرتمند هستیم. چالش بسیار بزرگی در بخش رگولاتوری ما وجود دارد. قسمتی از موضوع که از آن به‌عنوان چالش یاد می‌کنیم، بحث تعارض منافع است. در نظام سلامت ما، وزارت بهداشت فروشنده خدمت است. وقتی فروشنده خدمت باشید، علاقه کمی به ایجاد شفافیت در حوزه سلامت الکترونیک دارید. چون سلامت الکترونیک یکی از پایه‌های ایجاد شفافیت در بخش سلامت است.

از طرف دیگر بیمه نقش خریدار خدمت را دارد. بیمه ترجیح می‌دهد این شفافیت وجود داشته باشد. چون منافی در پی این شفافیت خواهد داشت؛ بنابراین بیمه‌ها از سه سال قبل آمادگی داشتند و کار کردن روی اجزای این سیستم را آغاز کرده بودند.

[هفته‌نامه کارنگ](#)

❖ مدیریت تعارض منافع در نظام مالیاتی با قانون پایانه‌های فروشگاهی ❖

علی مرادی (خبرنگار خبرگزاری مهر) - ۲۳ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در نظام مالیاتی

در فرآیند مالیات ستانی، مهم‌ترین موضوع، دریافت مالیات به شیوه‌ای عادلانه و شفاف است. سیستم‌های مالیاتی دنیا در حال گذار از رویکرد مودی محور به سمت داده محور است تا حد الامکان فرصت‌های ایجاد تعارض منافع را از بین ببرند. در سال‌های گذشته مالیات مشاغل بر اساس چانه زنی بین مودی و مأمور مالیاتی تعیین می‌شد و سالانه درصد بر میزان مالیات سال قبل افزوده می‌شد. شیوه‌ای که امکان ایجاد فساد و تعارض منافع را به شدت تشدید می‌کرد.

از این رو تصویب قانونی تحت عنوان «قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان» در سال ۱۳۹۸ از جمله مهم‌ترین اقدامات در این زمینه است. مطابق این قانون، مشمولانی که بر اساس فراخوان سازمان امور مالیاتی کشور موظف به نصب و استفاده از پایانه‌های فروشگاهی هستند.

با اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان، از یک سو تحقق رصد فعالیت‌های اقتصادی و برنامه ریزی کارآمد در این حوزه میسر و از سوی دیگر مشاغل مختلف نیز از مزایا و قابلیت‌های این سامانه در برقراری نظم، شفافیت و اعتماد برخوردار می‌شوند. مهم‌ترین هدف این سامانه، شفاف‌سازی فعالیت‌های اقتصادی و تجاری و در نتیجه نیل به اهداف دولت الکترونیکی، برقراری عدالت مالیاتی، مدیریت جریان مالی و تقویت نظارت در مبادلات اقتصادی از سوی نظام مالیاتی می‌باشد.

[خبرگزاری مهر](#)

❖ تعارض منافع شهرداری آبادان نباید در شهرهای دیگر تکرار شود ❖

محمد رضا هاجری (عضو شورای اسلامی شهر شیراز) - ۲۳ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

حادثه تلخ و ناگوار ساختمان متروپل آبادان و قبلا پلاسکوی تهران، زنگ خطری برای دیگر شهرها از جمله شیراز بوده تا از اینگونه اتفاقات جلوگیری نماید. تعارض منافع شهرداری آبادان در شراکت در ساختمان می بایست در دیگر شهرها مورد توجه ویژه قرار گیرد تا قابل تکرار نباشد. نظارت و دقت در ساخت و ساز نباید پای شراکت قربانی و جان انسانها به حراج گذاشته شود.

🔗 [پایگاه شورای شهر شیراز](#)

❖ اصل پیشگیری از تعارض منافع مدیران، مبنای فعالیت گروه توسعه ملی ❖

محمد حسین فروزان مهر (سرپرست شرکت سرمایه گذاری گروه توسعه ملی) - ۲۳ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در شرکت های دولتی

با توجه به تاکیدات مدیرعامل بانک ملی ایران مبنی بر قانونمداری به مثابه یک راهبرد و سیاست قطعی، در فعالیت شرکتهای بانک ملی اعمال سیاست های مرتبط با شفافیت عملکرد و اقدامات پیشگیرانه با رویکردهای سیستمی و فرآیندی، ضامن حفظ و ارتقای اصل بنیادین سرمایه اجتماعی گروه و در سطح فراتر بانک ملی ایران است. اصل تعارض منافع مدیران یکی از این محورهاست و سیاست قطعی مدیریت جدید در گزینش و ادامه همکاری با مدیرانی است که سازوکارهای پیشگیری از این اصل را در چهارچوب دستورهای انتصابات و در کلیه فرآیندهای عملیاتی پیش بینی شده با حساسیت مورد توجه قرار داده و بر آن پایبند باشند.

🔗 [پاکسان نیوز](#)

❖ برخی مدیران در لایه سیاست گذاری دچار تعارض منافع هستند ❖

علی خضریان (سخنگوی کمیسیون اصل نود) - ۲۴ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در نظام سلامت و درمان

بارها در جلسات کمیسیون اصل ۹۰ موضوع به بحث گذاشته شده که نیاز به افزایش ظرفیت رشته های دندانپزشکی برای کشور مبرهن است؛ اما گویا برخی تعارض منافع ها امکان به گردش افتادن کار را نمی دهد. جای تاسف دارد که برخی مدیران در لایه سیاست گذاری دچار تعارض منافع هستند و اصناف مختلف هم مانع اجرای نظرات کارشناسی شده شورای عالی انقلاب فرهنگی شده اند. آیا ما می توانیم کشور را معطل بگذاریم تا یک عده دست از انحصار طلبی خود بردارند؟

🔗 [برنانیوز](#)

❖ عدم نظارت کافی شهرداری در ساختوسازها ناشی از تعارض منافع است ❖

عبدالجلال ایری (عضو کمیسیون عمران مجلس) - ۲۳ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در حوزه مسکن و شهرسازی

عدم نظارت کافی توسط شهرداری را می‌توان به وجود تعارض منافع مرتبط دانست. متأسفانه بخشی از ساختمان متروپل بدون پروانه و ناظر نظام مهندسی ساخته شده به نحوی که پس از یک سال پروانه برای سه طبقه توسط شهرداری صادر شده و در نهایت پس از فراز و فرودهای فراوان با پیگیری های وزارت راه و شهرسازی، ساختمان در این مرحله به نظام مهندسی ارجاع می‌شود. ناظرین ابتدایی به دلیل مشکلاتی که میان سازمان نظام مهندسی و مالکان وجود داشته انصراف داده و ناظران بعدی نیز گزارش تخلف‌ها و نواقص را مکرراً و حتی دستور توقف عملیات احداث را به شهرداری ارائه می‌کنند که این مجموعه توجه کافی به آن‌ها نداشته است. وزارت کشور با توجه به مسئولیت نظارت عالی بر امور شهرداریها و شوراهای اسلامی شهر، باید پاسخگویی عملکرد شهرداری آبادان باشد. به لحاظ اجرا و عدم توجه به تذکرات نظام مهندسی، شهرداری مقصر است. ناظران نظام مهندسی چندین مرحله نسبت به عدم ایمنی ساختمان، نداشتن مقاومت کافی و وضعیت بحرانی ساختمان به شهرداری به عنوان مرجع تصمیم گیر هشدار و دستور توقف عملیات ساختمان، می‌دهند که مورد بی توجهی قرار گرفته و حتی دستور ادامه عملیات ساخت نیز می‌دهند.

[برنایوز](#)

❖ به جای تصمیم به نفع مردم، به نفع عده ای خاص تصمیم گیری شده است ❖

حسن شجاعی (رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس) - ۲۵ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در اصناف

حجت السلام حسن شجاعی در مراسم افتتاحیه کمیته صیانت از حقوق مردم گفت: اگر خروجی این جلسه صیانت واقعی حقوق مردم باشد، می‌توان گفت این جلسه به نتیجه مطلوب دست پیدا کرده است. خروجی این جلسات باید اصلاح رفتار حکمرانی در کشور باشد. یکی از حقوق مردم، حق دسترسی آسان و عادلانه به خدمات پزشکی است، چیزی که امروز شاهد آن نیستیم و ۳۷ درصد پزشکان در تهران هستند که تنها ۱۱ درصد جمعیت کشور در تهران قرار دارد. بیش از یک سال است که جلسات متعددی در کمیسیون اصل ۹۰ با حضور مسئولان وزارت بهداشت برگزار کرده ایم، گاهی به دلیل تعارض منافع فردی، صنفی و ساختاری به جای تصمیم به نفع مردم، به نفع عده ای خاص تصمیم گیری شده است و برخی تصمیم‌ها بر اساس منافع فردی و صنفی گرفته شده است. حقوق مردم در دو موضع قدرت و ضعف تضییع می‌شود، هر جا قدرتی شکل گیرد امکان تضییع حق مردم بیشتر می‌شود و در مواضع ضعف هم امکان تضییع حق مردم بیشتر می‌شود لذا باید این مواضع را شناسایی و پاسبانی کنیم و کلی گویی دردی را دوا نخواهد کرد.

[خبرگزاری ایسنا](#)

❖ واکنش رییس کل نظام پزشکی به افزایش ظرفیت دانشجوی پزشکی ❖

محمد رییس زاده (رییس کل سازمان نظام پزشکی کشور) - ۲۷ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در نظام سلامت و درمان

هزینه‌های خدمات پزشکی در کشور ما به مراتب پایین‌تر از سایر کشورهاست. من نمی‌گویم که مردم ما راحت هستند و هزینه نمی‌دهند، ممکن است همین عدد هم برای مردم ما سخت باشد که بیمه‌ها باید آن را پوشش دهند. اگر اعتماد مردم به کیفیت خدمات پزشکی از بین برود، به عنوان مثال برای یک عمل قلب باز باید به خارج از کشور برود و یک میلیارد تا یک میلیارد و ۲۰۰ پول از کشور خارج کرده و برای درمان هزینه کند. این هزینه خالص بوده و حال به این میزان هزینه‌های رفت و آمد، اقامت و ... نیز اضافه می‌شود. نگرانی ما این است که اگر این توانمندی و کیفیت رعایت نشود، در چند سال آینده دچار مشکل می‌شویم. اگر می‌بینید که دغدغه داریم و اعلام می‌کنیم که افزایش ظرفیت باید متناسب با رعایت کیفیت باشد، برای این است که به آن روز نرسیم. به عنوان مثال همواره کشور گرجستان را در سر ما می‌کوبند و می‌گویند گرجستان ۶۳ پزشک به ازای هر ۱۰ هزار نفر جمعیت دارد، اما ما در کشور ۱۵ پزشک به ازای هر ۱۰ هزار نفر داریم. حال اصلاً اگر سرانه پزشک کشور را به ۶۳ در هر ۱۰ هزار نفر رساندیم یا اصلاً به ۱۰۰ پزشک در هر ۱۰ هزار نفر رساندیم، باید پرسید حاضر هستید عزیز خودتان را برای عمل جراحی در اختیار آن پزشکی که در این روش فارغ‌التحصیل شده است، بسپارید یا اینکه خودتان برای درمان به خارج از کشور می‌روید و مردم باید با این وضعیت سروکار داشته باشند؟ بنابراین اینکه می‌گوییم افزایش ظرفیت متناسب با کیفیت باشد، مهم است و کیفیت در حوزه سلامت حیاتی است. ماشین هم که تولید می‌کنید با جان افراد سروکار دارد، اما کیفیت در حوزه سلامت با جان افراد ارتباط مستقیم دارد. اگر کیفیت خدمات پزشکی را مخدوش کنید، به این راحتی قابل جبران نیست. ظرفیت‌ها را بالا برده و دیگران هم کف می‌زنند و هورا می‌کشند و فکر هم می‌کنیم که خدمت زیادی به مردم کرده‌اند، اما ما متوجه می‌شویم که هم به لحاظ هزینه و هم به لحاظ کیفیت ارائه خدمات و هم از نظر غرور و توانمندی ملی چه آسیبی به پزشکی کشور وارد می‌کند.

باید توجه کرد که تصمیم‌گیری‌های غیرکارشناسی و دور زدن کارشناسان حوزه سلامت و بیان مطالبی مانند اینکه آنها تعارض منافع داشته و انحصار طلب هستند، هم به لحاظ هزینه‌ها، هم به کیفیت ارائه خدمت و غرور ملی و دستاورد خودکفایی مطلق حوزه سلامت، آسیب می‌زند. دائماً از بحث تعارض منافع صحبت می‌کنند، یکبار در جایی اعلام کردم که اگر فکر می‌کنید تعارض منافع وجود دارد، امور قصاب‌ها را هم به نانوایا بدهید. در همه صنوف، صنف و بدنه کارشناسی تصمیم‌گیر است؛ چاره‌ای نداریم جز اینکه در هر حوزه‌ای به متخصصین همان حوزه اعتماد کنیم. البته نهادهای بالادستی هم باید نظارت کنند، نه اینکه نهادهای کارشناسی را حذف کرده و خودشان تصمیم بگیرند و در این صورت حتماً این تصمیمات غلط از آب درمی‌آید. نگرانی‌های ما از این باب است، وگرنه چه نگرانی از باب تعارض منافع می‌توانیم داشته باشیم؟ این حرف بی‌ربطی است که با این شعار، آن عوارض را برای آینده کشور رقم می‌زنند.

❖ طراحان غیر مطلع شعار عوام‌فریبانه تضاد منافع را کنار بگذارند ❖

علی نوبخت حقیقی (دبیر مجمع انجمن های علمی تخصصی گروه پزشکی) - ۲۸ خرداد ۱۴۰۱

◀ تعارض منافع در نظام سلامت و درمان

علی نوبخت حقیقی، دبیر مجمع انجمن های علمی تخصصی گروه پزشکی و رییس اسبق کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی در نامه‌ای به رییس زاده، رییس کل سازمان نظام پزشکی تصریح کرد: بیانات جنابعالی در مورد عوارض نامطلوب افزایش ظرفیت دانشجویان گروه پزشکی آنهم به صورت دستوری و توسط نهاد غیر مرتبط و نادیده انگاشتن نظرات اشخاص حقیقی و حقوقی ذیربط بسیار منطقی و مستدل و بجا و موجب امتنان فراوانست. دخالت افراد غیر مجاز در امور پزشکی مذموم و خلاف منافع ملی و از درون ضربه زدن به کشور و اهانت اشکار به پزشکان متعهد و متخصصی میدانم و به دست اندر کاران توصیه مینمایم که برای موفقیت در هر طرحی افراد و موسسات متخصص در همان رشته دخالت مینمایند و به شما اجازه نمیدهیم بدون اشراف به پیچیدگیهای طرح افزایش دانشجویان گروه پزشکی و با شعار عوام‌فریبانه تضاد منافع نظرات افراد مطلع و عالم و دلسوز نظام سلامت را نادیده انگاشته و کشور را در سالهای آتی با مشکل مواجه کرده و بیماران ایرانی را در به در و محتاج کشورهای دیگر نموده و آنهایی که استطاعت رفتن به خارج ندارند را به آغوش مرگ بفرستید، طراحان غیر مطلع باید حد خود را بشناسند و با مصالح کشور بازی نکنند. اگر طراحان این طرح مخرب نظرات کارشناسی افراد و واحدهای ذیربط را نپذیرند و به دخالت غیر مجاز خود ادامه دهند ناگزیر خواهیم شد مردم را از خطرات آتی این طرح مطلع نماییم

🔗 [پایگاه سازمان نظام پزشکی کشور](#)

❖ سیاستگذاری اقتصادی در ذات خود دارای تضاد منافع ذی‌نفعان است ❖

احسان خاندوزی (وزیر امور اقتصادی و دارایی) - ۲۸ خرداد ۱۴۰۱

◀ کلیات تعارض منافع

وزیر اقتصاد در جریان سفر یک‌روزه رئیس‌جمهور به استان اصفهان با فعالان و مدیران اقتصادی این استان دیدار کرد. احسان خاندوزی با تاکید بر اینکه برای داشتن اقتصادی بالغ باید پذیرای درصد خطاهای احتمالی در قوانین و دستورالعمل‌ها نیز باشیم. خاندوزی با اشاره به اینکه سیاستگذاری اقتصادی در ذات خود دارای تناقض و تضاد منافع ذی‌نفعان است، افزود: این بدین معناست که ارجحیت منافع گروه‌هایی، منافع گروه دیگر را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. با این وجود خروجی سیاستگذاری‌های کلان کشور باید به نفع اقتصاد ملی باشد. وی همچنین از پیگیری وزارتخانه در خصوص مشکلات فعالان اقتصادی در موارد مختلف از جمله در زمینه اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و توجه به حفظ شأن فعالان اقتصادی در این قانون، اتصال مالیات به پروژه‌های خاص و همچنین بازنگری در قانون پیمان‌سپاری ارزی در حوزه صادرات فرش و صنایع دستی خبر داد.

🔗 [روزنامه دنیای اقتصاد](#)

تحلیل فضای مجازی: تعارض منافع و مداخله قوا در امور یکدیگر آیا باوجود تعارضات ساختاری امیدی به بهبودی اوضاع وجود دارد؟

محمد عادلی

در هفته گذشته مجدداً بحث مداخله نمایندگان در سیاست‌های مختلف و همچنین بازار مسکن در بین کاربران بیشترین توجهات را به خود جلب کرده بود. در مورد مداخله نمایندگان، کاربران به موارد مختلفی اشاره داشتند که چگونه نمایندگان در انتصابات، پروژه‌ها و... وزارتخانه‌های مختلف به دلیل تعارض منافع نقش پررنگی بازی می‌کنند. عمده دلیل مداخلات نمایندگان را می‌توان افزایش قدرت و توان لابی کردن، افزایش وجهه اجتماعی خود در نزد مردم استان خود و... دانست. در مورد مسکن نیز کاربران معتقدند که تا زمانی که برای معضل تعارض منافع فکری نیندیشیده شود، نمی‌توان انتظاری از سیاست‌های تنظیم‌کننده بازار مسکن داشت. در پایان نیز به مطلبی از اندیشکده شفافیت برای ایران در مورد تعارض منافع دولت در بازار سرمایه اشاره شده است.

نظام حکمرانی ایران به انحاء مختلف از وجود تعارض منافع رنج می‌برد که بخش عمده‌ای از آن حالت ساختاری داشته و با جابجایی و تعویض افراد نیز قابل حل نیست. یکی از این موارد رابطه بین قوای سه‌گانه کشور است که در برخی موارد سبب می‌شود برخی افراد از یک قوه برای به دست آوردن منفعتی در امورات مربوط به قوه‌ای دیگر دخالت کنند. بارزترین این امر در مورد نمایندگان مجلس صدق می‌کند که به دلایل مختلف فشارهایی را بر وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی وارد آورند. هرچند وظیفه نظارت بر اجرای قوانین و پیگیری امور بر عهده نمایندگان مجلس است؛ اما برخی مواقع این امر بیشتر به دستاویزی برای سهم‌خواهی تبدیل می‌شود.

مداخله به هر قیمت

یکی از مشکلات نظام حکمرانی ایران وجود تعارض منافع نمایندگان مجلس و مداخله آن‌ها در حوزه‌هایی است که قانوناً برای آن‌ها در نظر نگرفته شده است. یکی از مهم‌ترین محل‌های مداخله آن‌ها در دستگاه‌های دولتی و وزارتخانه‌ها است به طوری که در این میان شایعاتی استعفای حجت‌الله عبدالملکی؛ وزیر پیشین تعاون، کار و رفاه اجتماعی را ناشی از همین فشارها دانسته‌اند. برخی این مشکل را ناشی از سازوکار نظام سیاسی ایران می‌دانند که باعث شده است استقلال قوا حفظ نشده و قوه‌های مختلف بتوانند در امور یکدیگر به مداخله پردازند. از جمله مداخلاتی که معمولاً در این بین رایج است، فشار به وزیران برای انتصاب افراد موردنظر نمایندگان در وزارتخانه‌ها است. به‌عنوان نمونه کاربری در مورد این نوع مداخله در وزارت آموزش و پرورش چنین می‌نویسد:

«آنچه به نمایندگان جسارت دخالت بیشتر در انتصابات آموزش و پرورش می دهد عدم صیانت خود وزارتخانه از شأن تصمیم گیری خود و مشروعیت بخشی به دخالت نمایندگان است، چه کسی یا کسانی از دل وزارتخانه با لابی و زدوبند با نمایندگان می خواهند ترمز شجاعت تحول خواهانه وزیر را بکشند؟»

یا در موردی دیگر کاربری سخنان عابدین خرم؛ استاندار آذربایجان شرقی را نقل می کند که چگونه نمایندگان حتی در امور استانی نیز مداخلاتی فرای وظایفشان انجام می دهند:

«برخی نمایندگان وقتی از طریق ما برای انتصاب افراد مدنظر خود جواب نمی گیرند از طریق وزرا و به بهانه نمایندگی مردم به مجموعه اجرایی استان فشار می آورند». متأسفانه بخش قابل توجهی از استانداران این درد دل رو دارند...».

موارد مداخله نمایندگان محدود به انتصابات نبوده و یکی از دیگر موارد پرتکرار سوق دادن وزارتخانه ها و سازمان ها به سمت اجرای پروژه های خاص در استان شان است. این مسئله یکی از مواردی بوده است که در بخش مدیریت آب کشور توسط وزارت نیرو نیز بسیار شایع بوده و برخی کارشناسان انجام پروژه های مضر به حال محیط زیست را ناشی از این فشارها می دانند. در نمونه ای دیگر از این فشارها وحید اشتری در رشته توییتی به مداخله نماینده اصفهان پرداخته است. مهدی طغیانی؛ نماینده اصفهان در مجلس در توییتی اشاره کرده بود که

«مدیرعامل راه آهن به جای آنکه به وظایف خودش بپردازد، دنبال این است که فلان پروژه را از دست بخش خصوصی بگیرد و به دولت منتقل کند. نتیجه این تفکر فجایی مانند خروج قطار مشهد- یزد از ریل شد. برکناری صالحی حداقل کاری است که با توجه به سانحه اخیر باید اتفاق بیفتد».

اشتری در پاسخ به این توییت می نویسد:

«آقای طغیانی ساعات اولیه حادثه قطار مشهد- یزد خیلی تند خواستار برکناری مدیرعامل راه آهن شد. کسی که ایشان را شناسد ممکن است فکر کند نماینده یکی از شهرهای حادثه دیده است و تحت تأثیر جریحه دار شدن افکار عمومی است. ولی ایشان نه نماینده مشهد است نه نماینده یزد. شک کردم که این جمله چه ربطی به این سانحه دارد. متوجه شدم هیچ ارتباطی ندارد. برادرمان ماه هاست پیگیر یک پروژه در اصفهان است و دارد به بهانه قطار مشهد- یزد به ماجرای دیگری در حوزه انتخابیه خودش اشاره می کند و غیرمستقیم به وزیر و مدیرعامل راه آهن پالس می دهد که گوشه دستشان بیاید».

آیا وضعیت مسکن راه حلی دارد؟

در [شماره های پیشین](#) گفته شد که از نگاه کاربران یکی از دلایل افزایش بی سابقه قیمت مسکن و اجاره بها در ماه های اخیر تعارض منافع مسئولانی است که خود ذینفع این بازار هستند و در نتیجه یا اقدامی مناسب برای کنترل آن انجام

نمی‌دهند یا مانع از نتیجه‌بخش بودن تلاش‌ها می‌شوند. در حالی که از یک سو رستم قاسمی؛ وزیر راه و شهرسازی در توییتی در مورد فشار مسکن بر طبقات پایین جامعه چنین می‌گوید:

«تبع تیز اجاره‌بها بر روی گردن قشر آسیب‌پذیر است و برداشتن آن نیازمند حرکتی جهادی و بزرگ و اقدامی فراوزارخانه‌ای می‌باشد. بسته جدید خروج از این بحران را با همکاری صاحب‌نظران به رئیس محترم جمهور تقدیم کردیم که ان‌شاءالله با تأیید سران قوا حرکتی اساسی بجای مسکن‌های زودگذر آغاز شود».

کاربران از سوی دیگر در واکنش به این سخنان چنین اقداماتی را عبث می‌پندارند چراکه از نظر آن‌ها **تعارض منافع در بخش مسکن** مسئولان می‌تواند مانع هرگونه اقدام مؤثر شود. در این باره چند نمونه از نظرات کاربران انعکاس یافته است:

«اگر تعارض منافع در مملکت تعیین تکلیف بشه میشه رو برنامه حساب کرد وگرنه در حد حرف مثل باقی موارد باقی خواهد ماند».

«مادامی که تعارض منافع مقامات از بالاترین سطح تا پایین‌ترین رده بخش و دهستان در حوزه مستغلات و نگهداری از آن با هدف عایدی سرمایه‌ای حل نشود، محال است بتوان معضل مسکن را حل کرد، محال است».

البته کاربران صرفاً به ارائه نقدهای خود در این زمینه اکتفا نکرده و حتی پیشنهادهای را نیز مطرح کردند. در این بین برخی بر اخذ مالیات از خانه‌های مازاد هر فرد تأکید داشته که آن را نیز نیازمند پایگاه داده‌ای دقیق از املاک می‌دانند. هرچند این کاربران انتظار ندارند که حتی این پیشنهادات نیز به دلیل تعارض منافع امکان‌پذیری داشته باشند:

«مشکل امروز مسکن مشکل کمبود نیست، بلکه ضعف ساختار و قوانین هست که مسکن به‌عنوان نیاز اصلی تبدیل به کالای سرمایه‌ای شده است. این در حالی است که به‌راحتی با استفاده از تجارب کشورهای دیگر قابل کنترل است. راه حل مسکن مالیات بر واحد مازاد است که صدالبته به علت تعارض منافع مسئولین اجرا نمی‌شود».

«تئوری خوبی می‌فرمایید؛ از این دست پیشنهادات کم نداریم منتهمی در عمل پیش‌نیاز این امر داشتن اطلاعات مبتنی بر داده‌های دقیق می‌باشد. تا زمانی که قانون مدیریت یکپارچه‌سازی داده‌ها و اطلاعات ملی اجرایی نشده حکمرانی موجود با چشمان بسته است».

نقش دولت در بازار سرمایه

اندیشکده شفافیت برای ایران که یکی از اندیشکده‌های فعال در حوزه تعارض منافع است، این هفته در توییت خود به تعارض منافع دولت در بازار سرمایه پرداخته بود. در ادامه این اندیشکده با ارجاع به **مطلبی** در وب‌سایت خود تعارض منافع دولت در این بازار را چنین بیان می‌کند که «دولت در برخی شرکت‌های بورسی سهامدار است و از سال ۱۳۹۹

تصمیم گرفت تا سهام خود را در قالب صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله به مردم بفروشد و از سوی دیگر دولت برای تأمین کسری بودجه خود یا کنترل نقدینگی مردم را به بورس دعوت کند. در اینجا دولت در یک موقعیت تعارض منافع قرار گرفته و تلاش می‌کند برخلاف وظیفه خود که ثبات بازار سرمایه و رشد معقول آن است، مردم را به این بازار دعوت کند».

همچنین در توییتی دیگر به برخی از راهکارهای مدیریت تعارض منافع اشاره داشته و می‌نویسد:

🐦 «وقتی گفته می‌شود مدیریت تعارض منافع یعنی: ۱- ممنوعیت: منع فرد از قرارگیری در موقعیت تعارض منافع؛ ۲- آشکارسازی: فرد پیش از هرگونه اقدام، منافع خود را آشکار کند؛ ۳- شفافیت سازمانی: عملکرد دولت و مسئولین در معرض دید عموم مردم باشد تا با افزایش نظارت مردمی، احتمال بروز فساد کاهش یابد».

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۹۹

شماره نود و نهم - ۲۲ تا ۲۸ خرداد ۱۴۰۱

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

شماره واتساپ خبرنامه: ۰۹۳۳۱۴۴۱۸۲۲

